

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับตัวทางสังคมที่มีต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไปของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. ขอบเขตของการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปรับตัวทางสังคมที่มีต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไปของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีเพศ ลำดับการเกิด สถานภาพทางครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว และลักษณะของครอบครัว

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามเพศ ลำดับการเกิด สถานภาพครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว และลักษณะของครอบครัวต่างกัน มีการปรับตัวทางสังคมที่มีต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไป แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 450 คน (ฝ่ายวิชาการ, 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2552)
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (sample random sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ ร้อยละ 90 (นิภา เมธาวีชัย, 2543, หน้า 76) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 405 คน
3. ขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดประเด็นเนื้อหาการศึกษาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่
 1. การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อครู
 2. การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อเพื่อน
 3. การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อบุคคลทั่วไป

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น คือ เพศ ลำดับการเกิด สถานภาพทางครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว และลักษณะทางครอบครัว

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่การปรับตัวทางสังคม 3 ด้าน คือ

4.2.1 การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อครู

4.2.2 การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อเพื่อน

4.2.3 การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อบุคคลทั่วไป

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารงานวิจัย และแนวคิดที่เกี่ยวกับพฤติกรรม การปรับตัวทางสังคมของนักเรียน แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการปรับตัวต่อครู ด้านการปรับตัวต่อเพื่อน และ ด้านการปรับตัวต่อบุคคลทั่วไป ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มีจำนวน 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนเป็นลักษณะของแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อบุคคล จำนวน 3 ด้าน ได้แก่

1. การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อครู จำนวน 15 ข้อ
เป็นข้อคำถามเชิงบวก 7 ข้อ และเป็นข้อคำถาม เชิงลบ 8 ข้อ

2. การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อเพื่อน จำนวน 15 ข้อ
เป็นข้อคำถามเชิงบวก 8 ข้อ และเป็นข้อคำถามเชิงลบ 7 ข้อ

3. การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อบุคคลทั่วไป จำนวน 15 ข้อ
เป็นข้อคำถามเชิงบวก 7 ข้อ และเป็นข้อคำถามเชิงลบ 8 ข้อ

แบบสอบถามฉบับนี้ มีข้อคำถามทั้งหมด 45 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลในการทดลองโดยใช้แบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ไปทำการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (sample random sampling) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 405 คน
3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืน 405 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วนำไปทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลมาแล้ว นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วดำเนินการ ดังนี้

1. ให้คะแนน ในแต่ละข้อคำถามในแบบสอบถาม
 - 1.1 ข้อคำถามที่เป็นข้อความเชิงบวก ให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วย	ให้ค่าคะแนนเป็น	3
ไม่แน่ใจ	ให้ค่าคะแนนเป็น	2
ไม่เห็นด้วย	ให้ค่าคะแนนเป็น	1
 - 1.2 ข้อคำถามที่เป็นข้อความเชิงลบ ให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วย	ให้ค่าคะแนนเป็น	1
ไม่แน่ใจ	ให้ค่าคะแนนเป็น	2
ไม่เห็นด้วย	ให้ค่าคะแนนเป็น	3

2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อและรายด้าน เพื่อทราบระดับพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าความคิดเห็นตามแบบประเมินค่าของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538, หน้า 10) แบ่งคะแนนออกเป็นช่วง แต่ละช่วงมีความหมาย ดังต่อไปนี้

2.34 – 3.00	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับมาก
1.67 – 2.33	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง
1.00 – 1.66	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับน้อย

2.2 การเปรียบเทียบแบบ Independent Samples t – test เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีลักษณะทางครอบครัวต่างกันเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน คือ การปรับตัวต่อครู การปรับตัวต่อเพื่อน และการปรับตัวต่อบุคคลทั่วไป

2.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีลำดับการเกิด สถานภาพครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ One-way ANOVA ในกรณีที่มีความแตกต่าง ผู้วิจัยใช้วิธีเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ เชฟเฟ้ (Scheffe) เป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไป

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมจำแนกโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคม เรียงตามลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่ การปรับตัวทางสังคมต่อครู การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป และการปรับตัว

ทางสังคมต่อเพื่อน ซึ่งแต่ละด้านนักเรียนมีระดับพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมในรายชื่อ ดังนี้

1.1 การปรับตัวทางสังคมที่มีต่อครู

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อครูในระดับมาก จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ นักเรียนจะนั่งอยู่แถวหลังสุดเพื่อครูจะได้มองไม่เห็น รองลงมา ได้แก่ ไม่ต้องการนั่งเรียนในห้องเรียน แสดงท่าทีไม่สนใจเมื่อครูกำลังสอนหน้าชั้นเรียน มั่นใจเมื่อครูใช้ให้ทำงานให้ กล้าทักทายครูเมื่อเจอนอกโรงเรียน และดีใจที่ครูให้ความสำคัญโดยการพูดคุยเรื่องต่าง ๆ ส่วนในระดับปานกลาง จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ช่วงนี้มีความรู้สึกว่าครูคอยจับผิด รองลงมา ได้แก่ เมื่อสงสัยในบทเรียนจะถามครูเป็นส่วนมาก ไม่กล้าตอบคำถามของครูทั้งที่ตอบได้ ถูกครูตำหนิบ่อยครั้ง มีความรู้สึกพึงพอใจหากครูเข้มงวด รู้สึกมือสั่นเมื่อครูมายืนดูขณะที่ทำแบบฝึกหัด และถ้าวันไหนครูไม่มาสอนรู้สึกไม่สบายใจมาก และในระดับน้อย จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ไม่สบายใจเมื่อโดนครูตำหนิต่อหน้าเพื่อน ๆ รองลงมา ได้แก่ ตื่นเต้นเมื่อครูให้ออกหน้าชั้นเรียน

1.2 การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปในระดับมาก จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ มักจะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รองลงมา ได้แก่ ไม่ต้องการอยู่โดดเดี่ยว เมื่อเจอกับบุคคลที่ฟังรู้จักจะยิ้มเสมอ ชอบให้ผู้อื่นแนะนำในเรื่องต่าง ๆ ที่ยังไม่รู้ ไม่ต้องการคำแนะนำจากผู้อื่น มักจะปฏิเสธทันทีเมื่อมีใครมาขอความช่วยเหลือ และชอบช่วยเหลือผู้อื่น ส่วนในระดับปานกลาง จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ไม่ต้องการให้ผู้อื่นมาปละบใจเมื่อมีปัญหา รองลงมา ได้แก่ เมื่ออยู่ต่อหน้าผู้อื่นจะมีท่าทางเขินขม ชอบที่จะเป็นผู้นำมากกว่าผู้ตาม จะหลีกเลี่ยงเมื่อจะต้องพบปะผู้คนจำนวนมาก สามารถแก้ไขปัญหาลองได้ และรู้สึกหงุดหงิดที่ผู้อื่นวิพากษ์วิจารณ์ และ

ในระดับน้อย จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ อี้อัดใจที่จะต้องสนทนากับคนที่ไม่รู้จัก รองลงมา ได้แก่ มีความรู้สึกต้องการให้ผู้อื่นให้ความสำคัญ

1.3 การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีพฤติกรรมในการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมในการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อนในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ มีความสุขเมื่อมีคนยอมรับในตัวเรา รองลงมา ได้แก่ ต้องการให้เพื่อนยอมรับเข้ากลุ่มเมื่อมีปัญหา มักจะเล่าให้เพื่อนฟัง และหนักใจที่เพื่อน ๆ มาจัดงานเลี้ยงที่บ้าน ส่วนในระดับ ปานกลาง จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ หนักใจเมื่อต้องทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม รองลงมา ได้แก่ เมื่อทะเลาะกับเพื่อนจะขอโทษเพื่อนก่อนเสมอ บ่อยครั้งที่คิดว่าเพื่อนไม่รัก เมื่อเพื่อนแนะนำสิ่งใดจะปฏิบัติตามทันที มักไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเพื่อน เมื่อโกรธจะแสดงอาการทันที มักจะไปเที่ยวกับเพื่อนในวันหยุด และกังวลใจเมื่อต้องออกไปรายงานหน้าชั้นเรียน และในระดับน้อย จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ วันหยุดจะชวนเพื่อนไปเล่นที่บ้าน

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน คือ การปรับตัว ต่อครู การปรับตัวต่อเพื่อน และการปรับตัวต่อบุคคลทั่วไป จำแนกตามเพศ ลำดับการเกิด สถานภาพทางครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว และลักษณะทางครอบครัวต่างกัน

2.1 จำแนกตามเพศ

พฤติกรรมในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิง มีพฤติกรรมในการปรับตัวทางสังคมโดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ได้แก่ ด้านปรับตัวทางสังคมต่อครู การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน และการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป

2.2 จำแนกตามลำดับการเกิด

พฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามลำดับการเกิด พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมโดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปรับตัวทางสังคมต่อครู การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน และการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป ไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว

พฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมโดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปรับตัวทางสังคมต่อครู การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน และการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป ไม่แตกต่างกัน

2.4 จำแนกอาชีพของผู้ปกครอง

พฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป ส่วนการปรับตัวทางสังคมต่อครู และการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน ไม่แตกต่างกัน

2.5 จำแนกตามรายได้ของครอบครัว

พฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามรายได้ของครอบครัว พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมโดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปรับตัวทางสังคมต่อครู การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน และการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป ไม่แตกต่างกัน

2.6 จำแนกตามลักษณะทางครอบครัว

พฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามลักษณะทางครอบครัว พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมโดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปรับตัวทางสังคมต่อครู การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน และการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมที่มีต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไป ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยได้ อภิปรายผลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การปรับตัวทางสังคม

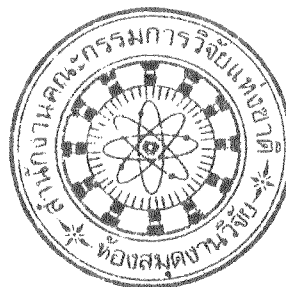
ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการปรับตัวทางสังคม จำแนกตามเพศ ลำดับการเกิด สถานภาพทางครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว และลักษณะทางครอบครัว

ตอนที่ 1 การปรับตัวทางสังคม

1.1 การปรับตัวทางสังคมต่อครู

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อครูโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อครูในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนจะนั่งอยู่แถวหลังสุดเพื่อครูจะได้มองไม่เห็น รองลงมา ได้แก่ ไม่ต้องการนั่งเรียนในห้องเรียน และแสดงท่าทีไม่สนใจเมื่อครูกำลังสอนหน้าชั้นเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ วิทยา นาควัชระ (2543, หน้า 413) และพัฒนา สุจริตวงศ์ (2544, หน้า 80) กล่าวไว้ว่า โรงเรียน มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นอย่างยิ่ง เพราะวัยรุ่นต้องออกจากครอบครัว

เข้าสังคมใหม่ ซึ่งมีคนอื่นที่ไม่ใช่บิดามารดาพี่น้อง ทำให้ต้องประสบกับการปรับตัวให้เข้ากับครู กับเพื่อน ตลอดจนระเบียบของโรงเรียน ครูมีอิทธิพลต่อชีวิตวัยรุ่นอย่างมาก บางคนอาจยึดถือเอาบุคลิกภาพและพฤติกรรมของครูเป็นแบบฉบับ ส่วนใหญ่จะเชื่อและเกรงใจครู บางคราวอาจเชื่อฟังครูมากกว่าเชื่อฟังบิดามารดา และวัยรุ่นไม่ชอบการควบคุมแบบเข้มงวด ยอมรับไม่ได้กับการลงโทษที่ทำให้อับอาย วัยรุ่นต้องการให้ครูปฏิบัติต่อตนอย่างผู้ใหญ่คนหนึ่ง ขณะเดียวกันก็ต้องการความช่วยเหลือ การอธิบายหรือการปฏิบัติต่อตนเองอย่างเป็นเหตุเป็นผล รวมทั้งมีความยุติธรรม ส่วนเรื่องระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนก็มีส่วนทำให้วัยรุ่นเกิดความเครียดได้ เพราะมีความรู้สึกว่าถูกจำกัดอิสรภาพ ถูกบังคับควบคุม ทำให้อยากลองทำความผิด อยากฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ของ ชลธิชา มินทร์พยัคฆ์ (2546, หน้า 45) ที่ศึกษาเรื่อง การปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครอุดรธานี และพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมปรับตัวต่อครูอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมปรับตัวต่อครูในระดับมาก คือ นักเรียนรู้สึกว่าการครูคอยจับผิด และนักเรียนชอบนั่งอยู่แถวหลังสุดเพราะคิดว่าครูจะได้มองไม่เห็น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิระศักดิ์ ฝาณินุสย์ (2543, หน้า 79) ที่ศึกษาเรื่อง การปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร จังหวัดหนองบัวลำภู ศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 254 คน พบว่า การปรับตัวทางสังคมที่มีต่อครูสูงที่สุด 3 ข้อแรก คือ ข้าพเจ้าชอบนั่งอยู่แถวหลังสุดเพื่อครูจะได้มองไม่เห็น ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้ใจเมื่อครูไม่สนใจข้าพเจ้า และไม่กล้าตอบคำถาม เมื่อครูถามต่างๆ ที่ตอบได้ เหตุที่นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนี้ เพราะเป็นสังคมใหม่ที่ตนต้องพบและต้องปรับตัวใหม่ ดังนั้น ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมปรับตัวทางสังคมด้านที่มีต่อครู ซึ่งมีข้อความของพฤติกรรมที่เป็นไปในทางนิเสธ 3 ข้อแรก จึงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.2 การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีพฤติกรรมในการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมในการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปในระดับมาก ได้แก่ มักจะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รองลงมา ได้แก่ ไม่ต้องการอยู่โดดเดี่ยวและเมื่อเจอกับบุคคลที่ฟังรู้ก็จะยิ้มเสมอ ทั้งนี้เนื่องมาจาก วัยรุ่นมีพัฒนาการเกี่ยวกับความรู้สึกว่าตนประสบความสำเร็จ มีอิสระ ฟังตนเองได้ทำให้มีความมั่นใจ มีโน้มน้าวจิตใจตนเอง เป็นการสร้างเอกลักษณ์ของตน มีการมองตนความรู้สึกว่าตนมีเพื่อน มีความรักความผูกพันกับผู้อื่นได้ ไม่ต้องการอยู่โดดเดี่ยวและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เมื่อเจอกับบุคคลที่ฟังรู้ก็จะยิ้มเสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy) Roy and Andrew (1991, pp. 33-35) กล่าวว่าไว้ว่า พฤติกรรมการปรับตัวด้านการพึ่งพาหว่ากัน (interdependence) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคลในการที่จะคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม เนื่องจากคนเราต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องและพึ่งพาซึ่งกันและกัน โดยปกติบุคคลจะพยายามคงไว้ ซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง และยอมพึ่งพาผู้อื่นในขอบเขตที่ตนเองและสังคมยอมรับ ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุมจินต์ สลัดทุกข์ (2543, หน้า 64-65) ที่ศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตชั้นปีที่ 1 และพบว่า สัมพันธ์ภาพกับรุ่นพี่มีผลต่อการปรับตัวของนิสิต เพราะการที่นิสิตมีการคบหา รุ่นพี่ หรือได้รับการดูแลช่วยเหลือ จากรุ่นพี่จะทำให้ นิสิตลดความวิตกกังวลในสังคมใหม่ทำให้เกิดการปรับตัวที่ดี

1.3 การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีพฤติกรรมในการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมในการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อนในระดับมาก ได้แก่ มีความสุขเมื่อยอมรับ รองลงมา ได้แก่ ต้องการให้เพื่อนยอมรับเข้าพเจ้า เข้ากลุ่มและเมื่อมีปัญหา มักจะเล่าให้เพื่อนฟัง ทั้งนี้เนื่องมาจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลง และมีการพัฒนาทางสังคมมาก โดยเฉพาะการเข้ากลุ่มเพื่อน นักเรียนรู้สึกมีความสุขเมื่อเพื่อนให้การยอมรับในเรื่องต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ อัจฉรา

ภูระธีระ (2546, หน้า 42) ซึ่งกล่าวไว้ว่า เด็กในช่วงวัยรุ่นจะเริ่มแยกตัวเป็นอิสระจากครอบครัว และให้ความสำคัญกับเพื่อนมากขึ้น มีการคบเพื่อนเป็นหมู่คณะเป็นเพื่อนสนิท เป็นการแสดงออกถึงความต้องการเรียนรู้ และมีบทบาทในสังคม ความต้องการยอมรับจากเพื่อน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและสังคม ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลธิชา มินทร์พยัคฆ์ (2546, หน้า 65) ที่ศึกษาเรื่อง การปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครอุดรธานี และพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อแรกที่มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อนในระดับมาก คือ นักเรียนมีความสุขที่เพื่อนยอมรับในเรื่องต่าง ๆ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสาวนีย์ หงษ์ทอง (2539, หน้า 17) ที่ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลของการใช้บทบาทสมมติแบบมีบทและแบบไม่มีบทที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร และพบว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีปัญหาในการปรับตัวกับเพื่อนมากกว่าวัยอื่น ๆ เพราะวัยรุ่นมักจะมีความสนใจอยู่เฉพาะเรื่องของตนเอง มีอารมณ์ก้าวร้าว ชอบเรียกร้องความสนใจจากเพื่อน เมื่อไม่ได้รับความสนใจก็คิดว่าตนเองไม่เป็นที่ต้องการของสังคม บางคนชอบเก็บตัวไม่สมาคมกับผู้อื่น มีความว่านใจขาดความมั่นคงทางจิตใจ คิดว่าผู้อื่นไม่ยอมรับตน ดังนั้น พฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน คือ มีความสุขเมื่อยอมรับ รองลงมา ต้องการให้เพื่อนยอมรับเข้ากลุ่ม และเมื่อมีปัญหา มักจะเล่าให้เพื่อนฟัง มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อนอยู่ในระดับมาก

**ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการปรับตัวทางสังคม จำแนกตามเพศ
ลำดับการเกิด สถานภาพทางครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว
และลักษณะทางครอบครัว**

2.1 จำแนกตามเพศ

พฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิง มีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมโดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านปรับตัวทางสังคมต่อครู การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อนและการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชันยชนก ศิริสุขชัยวุฒิ (2542, หน้า 50) ที่ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบความคับข้องใจและการปรับตัวของนักเรียนชายและหญิงในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยแบ่งเป็นนักเรียนชาย 400 คน นักเรียนหญิง 400 คน พบว่า เด็กหญิงมีปัญหาการคับข้องใจในการปรับตัวมากกว่าเด็กชาย เนื่องจากเด็กหญิงได้รับการปกป้องมากมีอิสระน้อยกว่าเด็กชาย ต้องทำตามความความต้องการของพ่อแม่อย่างใกล้ชิด และนอกจากนั้นยังมีความขัดแย้งอยู่ภายในใจมาก ขี้อาย จะเก็บกดความวิตกกังวล และ ความก้าวร้าว จึงทำให้เกิดความคับข้องใจได้ ส่วนเด็กชายนั้นมีความเป็นอิสระในการที่จะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ หรือการแสดงออกทางอารมณ์มากกว่าและแสดงความก้าวร้าวออกมาได้มาก ได้รับคำสอน คำแนะนำจากผู้ใหญ่น้อยกว่าเห็นได้ว่ามีข้อมูลของคนไข้ที่รักษาในโรงพยาบาลจิตเวช มีผู้หญิงเข้ารับรักษามากกว่าผู้ชาย ทั้งนี้เพราะปัญหาต่าง ๆ ของผู้หญิงถูกเก็บกดไว้จะเพิ่มความกังวลขึ้นจนแสดงออกมาในด้านปัญหาการปรับตัวไม่ได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ แมคเนลและเจนนิเฟอร์ (McNelles and Jennifer, 1999, pp. 143-159) ที่ศึกษาเรื่อง ความสนิทสนมระหว่างกลุ่มเพื่อนวัยรุ่น พิจารณาถึงความแตกต่างทางด้านเพศและอายุ ต่อผลกระทบของความสนิทสนมและพฤติกรรมความสนิทสนม กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับ เกรด 9, 10 และเกรด 11 จำนวน 128 คน และพบว่า วัยรุ่นชายและหญิงมีความแตกต่างกันในเรื่องพฤติกรรมที่สนิทสนม วัยรุ่นหญิงจะใช้วิธีสนทนาและเปิดเผยตนเอง ส่วนวัยรุ่นชายชอบทำกิจกรรมร่วมกันมากกว่าในการสร้างความสนิทสนมใกล้ชิด

2.2 จำแนกตามลำดับการเกิด

พฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามลำดับการเกิด พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมโดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปรับตัวทางสังคมต่อครู การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน และการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มัณฑนา ศิลปะพันธ์ (2542, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางสังคมอารมณ์ของวัยรุ่น ศึกษากรณีนักเรียนอาชีวศึกษา ในเขตบางกะปิ กรุงเทพฯ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนอาชีวศึกษา ชั้นปีที่ 2 จำนวน 111 คน โดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ f-test และพบว่า ระดับการปรับตัวทางอารมณ์ โดยภาพรวมมีการปรับตัวทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การเปลี่ยนแปลงของร่างกายเป็นเรื่องปกติและน้อยที่สุด คือ การมีความรู้สึกอายเมื่อเข้าสังคม ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางอารมณ์ของวัยรุ่น ได้แก่ สถานที่พักอาศัย ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางชุมชน และความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางสื่อมวลชน ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการปรับตัวทางอารมณ์ของวัยรุ่น ได้แก่ ลำดับการเกิด

2.3 จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว

พฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมโดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปรับตัวทางสังคมต่อครู การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน และการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณี สุปัญญา (2545) ที่ศึกษาเรื่อง การปรับตัวทางสังคมของวัยรุ่นชายในสถานสงเคราะห์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สังกัดกองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น กรมประชาสงเคราะห์ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ วัยรุ่นชายในสถานสงเคราะห์เยาวชนมูลนิธิมิราห์ราช สถานสงเคราะห์ชายบ้านปากเกร็ดและสถาน

สงเคราะห์เด็กชายบ้านมหาเมฆ ที่มีอายุ 13-18 ปี จำนวน 156 คน และพบว่า สถานภาพของครอบครัว ไม่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมในด้านการแสดงออกที่เหมาะสม ด้านการมีความสามารถในการปรับให้เข้ากับผู้อื่นหรือกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ด้านการมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองผู้อื่นและสังคม และความสามารถในการปรับตัวทางสังคมโดยรวม

2.4 จำแนกอาชีพของผู้ปกครอง

พฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพอื่น ๆ และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างทั่วไปมีการปรับตัวต่อบุคคลทั่วไปได้มากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลธิชา มินทร์พยัคฆ์ (2546, หน้า 2) ที่ศึกษาเรื่อง การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครอุดรธานี และพบว่า นักเรียนที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกัน มีการปรับตัวทางสังคมที่มีต่อบุคคลทั่วไปแตกต่างกัน นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรมีการปรับตัวต่อบุคคลทั่วไปได้มากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขายอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนนักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อครูและต่อเพื่อนโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจริญพงษ์ ทุมมทิโป และเรวัฒน์ ชยากโร (2550, หน้า 49) ที่ศึกษาเรื่อง การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 234 คน ได้มาโดยการเปรียบเทียบกับตารางของ Krejcie & Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไป มีค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.73 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test และพบว่า นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อครู และต่อเพื่อน ไม่แตกต่างกัน

2.5 จำแนกตามรายได้ของครอบครัว

พฤติกรรม การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามรายได้ของครอบครัว พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรม การปรับตัวทางสังคมโดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปรับตัวทางสังคมต่อครู การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน และการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไป ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพมณี เรื่องจรูญ (2546, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ และพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านสังคมโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อเปรียบเทียบตามตัวแปร พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกันมีปัญหาด้านสังคม ไม่แตกต่างกัน

2.6 จำแนกตามลักษณะทางครอบครัว

พฤติกรรม การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามลักษณะทางครอบครัว พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรม การปรับตัวทางสังคมโดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปรับตัวทางสังคมต่อครู การปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อน และการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลธิชา มินทร์พยัคฆ์ (2546, หน้า 90) ที่ศึกษาเรื่อง การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี พบว่าไม่มีความแตกต่าง การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มาจากสถานภาพครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยายที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ แม่ ลูก ในสถาบันครอบครัว ปัจจุบันนั้น ไม่ว่าจะเป็ครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขยายมีลักษณะที่เหมือนกัน คือ ภายในครอบครัวจะมีความผูกพันกันอย่างแน่นแฟ้น มีความใกล้ชิดกันทุกคนในครอบครัวมีสภาพที่ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น สถานภาพทางครอบครัว จึงไม่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาวิจัย

1. จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อครูที่ปรับตัวได้มาก คือ ส่วนมากจะนั่งอยู่แถวหลังสุดเพื่อครูจะได้มองไม่เห็น รองลงมา ไม่ต้องการนั่งเรียนในห้องเรียน และแสดงท่าทีไม่สนใจเมื่อครูกำลังสอนหน้าชั้นเรียน เป็นต้น ซึ่งผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนสามารถนำไปปรับปรุงห้องเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนของครู การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจถึงความเป็นห่วงและความหวังดีความเอาใจใส่ของครูที่คอยตักเตือนแนะนำอยู่เสมอ เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติในทางที่ดีต่อครูมากยิ่งขึ้น
2. จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อเพื่อนที่ปรับตัวได้มาก คือ มีความสุขเมื่อเป็นที่ยอมรับเข้าพเจ้า รองลงมา ต้องการให้เพื่อนยอมรับเข้ากลุ่ม และเมื่อมีปัญหาจะเล่าให้เพื่อน ดังนั้น ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม มุ่งเน้นให้กลุ่มมีความสามัคคี แบ่งงานกันรับผิดชอบให้มีความสำคัญเท่าเทียมกัน เพื่อให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ซึ่งให้เห็นความสำคัญของเพื่อน และผลดีผลเสียของความสามัคคีเมื่อผลงานออกมา เมื่อนักเรียนมีการจัดกิจกรรมรวมกลุ่มกับเพื่อน ผู้ปกครอง ควรส่งเสริมให้มีความสำคัญในการจัดกิจกรรมของนักเรียน และคอยสนับสนุนดูแลด้วยความใกล้ชิด
3. จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมต่อบุคคลทั่วไปที่ปรับตัวได้มาก คือ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รองลงมา ไม่ต้องการอยู่โดดเดี่ยว และเมื่อพบกับบุคคลที่ฟังรู้ใจจะยิ้มเสมอ ดังนั้น ในการแนะนำหรือการสอนวิธีการดำเนินชีวิตให้กับวัยรุ่นควรให้ความสนใจเอาใจใส่รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้น คอยเป็นที่ปรึกษาแนะแนวทางให้ มีความสัมพันธ์ที่ดี และควรปฏิบัติต่อเด็กด้วยความเป็นมิตรและไม่ตรีจิตร

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เช่น ปัจจัยด้านครอบครัว ด้านการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา เป็นต้น
2. ควรศึกษาการแสวงหาเอกลักษณ์แห่งตนของวัยรุ่นที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. ควรศึกษาบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงทางสังคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
4. ควรศึกษาองค์ประกอบสถานะแวดล้อมทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
5. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคม ตามลักษณะที่פקอาศัยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อจะได้ทราบถึงการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนตามลักษณะของที่פקอาศัยแบบต่าง ๆ เช่น พักอยู่กับครอบครัว พักอยู่ที่หอ เช้าอยู่กับเพื่อน ฯลฯ เพื่อเป็นข้อสังเกตนำไปแก้ปัญหาต่อไป